Sensorveiledning EST1000

Generisk sensorveiledning

Besvarelsen skal vise at læringsmålene (se emnebeskrivelse for est1000, https://www.uio.no/studier/emner/hf/ilos/EST1000/index.html) er oppfylt:

Studentene skal kunne dokumentere:

1. elementære kunnskaper om grunnleggende estetiske begreper, så som smak, det skjønne, det sublime, estetisk erfaring, kritikk og stil.
2. elementære kunnskaper om vesentlige bidrag til estetikken fra sentrale filosofer som Platon, Aristoteles, Baumgarten, Burke, Hume, Kant, Schiller, Baudelaire, Benjamin, Langer Bourdieu og Böhme.
3. elementære kunnskaper om ulike tilnærminger til å forstå kunstens samfunnsmessige funksjoner.
4. evne til å drøfte i hvilken grad og på hvilke måter sentrale estetiske begreper kan kaste lys over et konkret kunstverk. (Det være seg innenfor musikk, litteratur, billedkunst eller en av de andre kunstartene).

Spesifikk sensorveiledning høsten 2024

Bokmål

Eksamen i EST1000, høst 2024 (skoleeksamen, 4 t.)

Velg én av følgende to oppgaver:

Enten:

Gjør rede for Charles Baudelaires forståelse av skjønnhetens to elementer, slik han presenterer dette i kapittelet «Det skjønne, moten og lykken» (opprinnelig fra *Constantin Guys: Le Peintre de la vie moderne* [Constantin Guys: Det moderne livs maler], 1863). Ta utgangspunkt i sitatet nedenfor. Diskuter deretter hvordan dette synet på skjønnhet kan være relevant for dagens diskusjoner om mote. Trekk linjer til Sianne Ngais diskusjon av «det eksentriske/rare» [the zany], «det interessante» og «det søte» som estetiske kategorier i artikkelen «Our Aesthetic Categories» (2010).

I besvarelsen skal redegjørelsen og den etterfølgende diskusjonen gis omtrent like stor plass.

«Det skjønne består av et evig og uforanderlig element, som det er ytterst vanskelig å bestemme størrelsen av, og av et relativt element, som er bestemt av omstendighetene, og som vekselvis eller på samme tid vil være epoken, moten, moralen, lidenskapen. Uten dette annet element, som liksom er den guddommelige kakens fornøyelige, kildrende, appetittvekkende innpakning, ville det første være ufordøyelig, intetsigende, ikke egnet for og ikke tilpasset menneskenaturen.» (s. 169).

Charles Baudelaire, «Det skjønne, moten og lykken». I *Estetisk teori: en antologi*, redigert av Kjersti Bale og Arnfinn Bø-Rygg (Oslo: Universitetsforlaget, 2008), 167-69.

Eller:

Gjør rede for Edmund Burkes forståelse av det sublime, slik dette presenteres i *A Philosophical Enquiry into the Origin of Our Ideas of the Sublime and Beautiful* (1757), og gjengi noen av hans eksempler fra naturen. Ta utgangspunkt i sitatet nedenfor. Diskuter deretter om vi har samme syn på naturen som kilde til sublime erfaringer i dag, eller om det er andre syn på naturen som dominerer. Trekk linjer til Gernot Böhmes diskusjon av natur og estetikk i antologiens utdrag fra *Aisthetik: Vorlesungen über Ästhetik als allgemeine Wahrnehmungslehre* [Aisthetik: Forelesninger om estetikk som allmenn sanselære] (2001).

I besvarelsen skal redegjørelsen og den etterfølgende diskusjonen gis omtrent like stor plass.

«Når det store og sublime *i naturen* virker på sitt mektigste, kalles den bevegelsen disse årsakene skaper for forbløffelse, og forbløffelse er den sjelstilstand der alle sjelens aktiviteter blir opphevet med en viss grad av frykt. Da blir sinnet så oppfylt av objektet at det ikke kan reflektere over noe annet, og dermed heller ikke over det objektet det er fylt av. Og dette gir det sublime dets store kraft, for langt fra å ha sitt opphav i våre refleksjoner, foregriper det dem, og kaster oss frem gjennom en uimotståelig kraft. Forbløffelse er, som jeg allerede har sagt, den sterkeste virkningen av det sublime; de svakere virkningene er beundring, ærbødighet og respekt» (s. 35).

Edmund Burke, «Fra *A Philosophical Enquiry into the Origin of Our Ideas of the Sublime and Beautiful*». I *Estetisk teori: en antologi*, redigert av Kjersti Bale og Arnfinn Bø-Rygg (Oslo: Universitetsforlaget, 2008), 32-42.

Sensorveiledning:

Oppgave 1

Sensor vurderer hvorvidt kandidaten

1. viser grunnleggende forståelse for Baudelaires særegne bidrag til forståelsen av det skjønne.
2. kan trekke linjer fra Baudelaires historiske eksempler til vår egen samtid

3. kan, med henvisning til de nevnte begrepene fra Sianne Ngai, reflektere over hvordan dagens mote appellerer på andre måter og med andre virkemidler enn i tidligere tider.

Oppgave 2

Sensor vurderer hvorvidt kandidaten

1. viser god forståelse av Burkes teori om det sublime, og særlig slik det arter seg i møtet med naturen
2. har kjennskap til Böhmes argumentasjon for å tenke gjennom grunlaget for en naturestetikk tilpasset det 21. århundret